

فهرست کتاب‌های برگزیده

ویژه سه سال دوم دبستان

دبیرخانه جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی
کودک و نوجوان

سرشناسه: محمدخانی، مریم، ۱۳۶۶ -

عنوان و نام پدیدآور: فهرست کتاب‌های برگزیده ویژه سه سال دوم دبستان / تهیه و تدوین مریم محمدخانی، عزت‌الله الوندی، اسماعیل یزدان‌پور؛ دبیرخانه جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان.

مشخصات نشر: تهران: خانه کتاب، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۰۴ ص.: مصور(رنگی).

فروست: خانه کتاب: ۵۹۲.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۲-۳۸۹-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: ادبیات کودکان و نوجوانان — کتابشناسی

موضوع: Children's literature -- Bibliography

موضوع: کتاب‌های برگزیده — ایران

موضوع: Best books -- Iran

شناسه افزوده: الوندی، عزت‌الله، ۱۳۵۳ -

شناسه افزوده: یزدان‌پور، اسماعیل، ۱۳۴۹ -

شناسه افزوده: ایران. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی و کتاب‌خوانی.

جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان. دبیرخانه

شناسه: زوده: خانه کتاب

رده پدی: گره: ۱۱ ۲۷ م ۲ / ۸ / ۳۷ / ۸ Z1۰۳۷

رده بندی دیوید: ۰۱۵ / ۸۸۰۶۲

شماره کتابشناسی: ملی: ۴۸۱۲ / ۸

فهرست کتاب‌های برگزیده ویژه سه سال دوم دبستان

تهیه و تدوین: مریم محمدخانی، عزت‌الله الوندی، اسماعیل یزدان‌پور

آماده‌سازی و اجرا: آتلیه پاراگراف

همکاران اجرایی: مهدی حشمتی، منیژه وثوقی، مهناز سیناب

ناشر: خانه کتاب

نوبت چاپ: اول، مرداد ۱۳۹۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۲-۳۸۹-۰

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

ناظر چاپ: فاطمه بیگدلی

چاپ و لیتوگرافی: چاپخانه بوستان کتاب

پست الکترونیک: info@bookpromotion.ir

این اثر با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

به چاپ رسیده است.

سخن آغازین

«جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان» برنامه‌ای ملی و بسیار کم‌هزینه برای ترویج کتاب‌خوانی در ایران است که نخستین اجرای آزمایشی خود را در پاییز و زمستان سال ۱۳۹۵ با موفقیت پشت سر گذاشت و به خاطر همین موفقیت در دومین دوره امکان برگزاری کارگاه‌های مربوطه در ۱۰۰ شهر فراهم شد.

هدف اصلی این طرح همه‌گیر کردن کتاب‌خوانی و جلب مشارکت مردمی در کتاب‌خوانی است. در طراحی این فعالیت، به تجربه‌های موفق و ناموفق دستگاه‌های مختلف دولتی و عمومی که گاهی هزینه‌های سنگینی نیز پرداخته، توجه و تلاش شده تا کاستی‌ها برطرف و محاسن آن تقویت شود.

جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی چند مرحله دارد. در مرحله نخست مربیان و معلمان و مروجان کتاب‌خوانی برای تشکیل باشگاه‌های کتاب‌خوانی با حضور در کارگاه‌هایی آموزش می‌بینند. سپس با کمک آن‌ها گروه‌های دست کم ۱۲ نفره‌ی کودک یا نوجوان یک باشگاه کتاب‌خوانی تشکیل دهند. این باشگاه‌ها در کتابخانه‌ها، مراکز قانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مدارس، مساجد، مراکز بهزیستی، مجتمع‌های مسکونی، کانون‌های فرهنگی و هنری، سراهای محله، فرهنگسراها و دیگر مراکز تجمع کودکان و نوجوانان در شهرها و روستاها زیر نظریک هماهنگ‌کننده‌ی بزرگ‌سال تشکیل می‌شود.

قرار، این است که باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان در دبیرخانه جشنواره ثبت نام کنند، نام‌های آنان ثبت شده و امکان بهره‌مندی از تخفیف کتاب را از طریق کتاب‌فروشی‌های شهرشان پیدا کنند، براساس فهرست، کتاب‌های مناسب (کتاب‌های برگزیده‌ی

فهرست‌ها و نهادهای مختلف) در اختیار کتاب‌فروشی‌ها قرار گرفته کتاب‌ها را انتخاب و خریداری کنند، هر عضو دست‌کم یک کتاب به باشگاه ارائه می‌کند، اعضاء کتابخانه‌های کوچک را تأسیس، یا تقویت، کتاب‌های خریداری شده را با هم مبادله می‌کنند و با هم می‌خوانند، درباره کتاب‌های خوانده شده گفت‌وگو و آن‌ها را داوری می‌کنند. و در پایان کتاب برتر را از نگاه خود در باشگاه، انتخاب می‌کنند و سپس در نامه‌هایی به نویسندگان کتاب‌های برتر، نظر خود را درباره کتاب‌های برتر می‌نویسند و کتاب‌هایی را که پسندیده‌اند در فیلم‌های کوتاه موبایلی به دیگران معرفی می‌کنند. سپس در مرحله شهرستان کتاب‌های برگزیده باشگاه‌ها با حضور نمایندگان آن‌ها داوری دوباره شده. کتاب یا کتاب‌های برگزیده از نظر کودکان و نوجوانان شهر انتخاب می‌شود. هم‌چنین با داوری فیلم‌ها و نامه‌های بچه‌ها از سراسر ناوران در هر شهر بهترین فیلم‌ها معرفی و بهترین نامه‌ها به نویسندگان انتخاب و در مراسم پایانی شهرستان از آنان قدردانی و جایزه‌ی بچه‌های شهر به نویسنده برگزیده اهدا می‌شود.

فهرست پیش‌رو مجموعه‌یی از کتاب‌های مناسب گروه‌های سنی گوناگون است که پس از بازنگری فهرست پیشین، گردآوری و تکمیل شده است.

شیوه انتخاب کتاب‌های برگزیده

در ایران سالانه بیش از ۱۱۰۰۰ (یازده هزار) عنوان کتاب برای کودکان و نوجوانان منتشر می‌شود که این غیر از کتاب‌های درسی و کمک‌درسی دبستان و دبیرستان است. تلاش همکاران ما در دبیرخانه جام باشدگه‌های کودک و نوجوان ارائه فهرستی از کتاب‌های برگزیده در ۵ سال اخیر است، کتاب‌هایی که هم در کتاب‌فروشی‌ها موجود و هم از ارزش‌های ادبی و هنری و علمی و فنی و محتوایی برخوردار باشد.

گزینش فهرستی از میان چهار هزار کتابی که در ۵ سال منتشر شده است، به سادگی ممکن نیست و نیاز به اتخاذ روش‌های مناسب دارد.

برای تهیه این فهرست، دو راه پیش رو داریم:

۱. تشکیل گروه داوری و بررسی کتاب‌های منش شده و انتخاب کتاب‌های برگزیده از میان آنان

۲. اعتماد به انتخاب فهرست‌ها و جوایز فراگیر کتاب کودک و

نوجوان ایران

ما راه دوم را انتخاب کردیم، اما به آن هم بسنده نکردیم و سعی کردیم در هر جایی که فکر می‌کردیم ضعفی وجود دارد، آن را اصلاح و مراجعه به گروه داوری اصلاح کنیم. در کشورمان جوایز متعدد دولتی و غیردولتی در حوزه کتاب کودک وجود دارد. در زمینه جوایز دولتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هر سال کتاب سال جمهوری اسلامی ایران و چند جشنواره مانند جایزه ادبی پروین اعتصامی را برگزار می‌کند. هم‌چنین قانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان جشنواره کتاب کودک و نوجوان را برگزار و علاوه بر آن فهرست کتاب‌های

مناسب را نیز تهیه می‌کند.

در حوزه غیردولتی، شورای کتاب کودک ایران نیز هر ساله ضمن معرفی کتاب‌های برگزیده خود، فهرست کتاب‌های مناسب را با درجه‌بندی عرضه می‌کند. هم‌چنین فهرست لاک‌پشت پرنده هر فصل با ارزیابی کتاب‌های منتشر شده، فهرستی از کتاب‌های برگزیده را منتشر و در پایان سال نشان طلایی و نقره‌ای را به بهترین کتاب‌های سال اعطا می‌کند.

وزارت آموزش و پرورش هم دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی، فهرستی از کتاب‌های مناسب را در قالب کتاب‌نامه‌های رشد منتشر می‌کند.

در کنار این جوایز و جشنواره‌ها، جوایز دیگری مانند گوزن زرد (جایزه به انتخاب کودکان و والدین)، جایزه شهید حبیب غنی‌پور، جایزه کتاب برتر (انتخاب فرهنگ‌نامه‌ی ناشران کودک و نوجوان)، جایزه سپیدار (بهترین کتاب زیست‌محیطی کودک و نوجوان) و... وجود دارد.

در تهیه این فهرست‌ها تمام فهرست‌ها و جوایزی که نام برده شد، بهره گرفته شده و هرکدامی که به فهرست راه یافته است، دست‌کم در یک فهرست (یا جایزه) نهاد عالی سیاست‌گذاری کودک دولتی و غیردولتی حضور داشته است. این فهرست کتاب‌های چاپ‌ارل پنج سال اخیر را در برمی‌گیرد.

پس از تهیه فهرست اولیه، فهرست را اختیار نمایندگان سازمان بهزیستی و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان قرار گرفته و در نشست‌ها به نقد و بررسی فهرست پرداخته و برخی از ضعف‌های آن برطرف شد. در این مرحله کتاب‌هایی حذف و کتاب‌هایی اضافه شد تا فهرستی مناسب فراهم آید. تلاش شد در تهیه فهرست هم از نظر موضوع و هم از نظر قالب‌های ادبی به نیازهای گوناگون کودکان توجه شود و فهرست، فهرستی متنوع و مناسب باشد.

دبیرخانه جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان